

Manuel de Pedrolo va ser recordat en una proposta d'art urbà que va tenir lloc a Tàrraga AJUNTAMENT DE TÀRREGA

ESTRENA DE 'SEGON ORIGEN'

també, un viatge iniciàtic. I no únicament en la literatura, sinó en la vida mateixa. La novel·la els permetrà, encara que sigui per persona (més aviat, personatge) interposada, entrar en contacte amb el món de l'adulteresa que, per més que estiguin convençuts del contrari, ben poc coneixen –i han experimentat encara menys.

Mitjançant la història de dos joves que tenen edats similars a les seves, assaboriran, per primera vegada, el tast, tan aviat dolç com agre, de la maduresa, s'acararan amb qüestions fonamentals de l'existència, que l'escriptor els servirà d'una manera neta i directa: la vida i la mort, l'amistat i l'amor –i amb ell el sexe, deslliurat de qualsevol connotació pecaminosa–. I en encarar-s'hi, exposades sense subterfugis i amb tota naturalitat, més que no pas *llegir-les*, les *compartiran* (per ésser més precis, les *conviuran*) amb els personatges. I, com ells, també hauran crescut, en finir el viatge literari.

Perquè, a banda de voler donar embranzida al gènere de la ciència-ficció en català, l'autor de *Si són roses floriran* el que ens planteja, més o menys veladament, amb aquesta novel·la és la imatge del món nou que ell hauria desitjat. Un món bastit de bell nou, amb uns fonaments nous de trinxaca, que s'allunyin del tot dels del paradís perdut cristià, d'aquella expulsió primigènica que va llançar damunt les espatlles de la humanitat el feixuc i anihilador llast del pecat: "Si per atzar no restava ningú més, el món futur podia ésser totalment diferent."

Diferent com el que li va explicar que el voldria en ésser entrevistat per Lluís Busquets i Grabulosa a *Plomes catalanes contemporànies*, quan aquest li va demanar "Com veus el futur de l'home?": "Voldria la superació d'allò que, avui en dia, és l'home. Que renunciés a egoïsmes absurds i empobridors; [...] que [...] s'alliberés de tot allò que l'aliena, sigui en forma de drogues, físiques o mentals, sigui en forma de treball embrutidor."

Un món en el qual, i això per descomptat no és pas casualitat, sinó volgut expressament per Pedrolo, els que vénen a substituir els anacrònics Adam i Eva són "una noia de catorze anys, verge i bruna" i un noi "negre", al qual –i aquest incís tan diàfan no és, tampoc, producte de l'atzar– "dos nois formats en un ambient cruel, de prejudicis" l'havien fet "caure al toll de la reclosa", que hauria mort, premonitòriament, si ella no el salva.

I que, en el seu esforç, generós i alliberat de prejudicis, és recompensada: salvant-se alhora ella mateixa. Se salva físicament, quan tots els altres moren, però també, i sobretot, moralment. Làcte generador del pa-

radís nou pedrolià no té la seva arrel en un acte de desobediència o d'egoïsmes (voler allò que ha estat prohibit), sinó de proïsme (fer allò que *cal fer*, ajudar els altres). No rep el seu impuls de la por del càstig, del déu cristià que ens passarà comptes el dia del Judici Final, sinó en l'imperatiu kantian: "Actua només segons aquella màxima per la qual puguis al mateix temps voler que ella esdevingui una llei universal."

Per a l'escriptor és obvi que qualsevol món *nou* (i, per tant, també *millor*, que hagi après la lliçó dels errors del passat) ha de partir de zero, bandejant tot allò que pugui pervertir-lo: "Va apoderar-se de tot de papers en blanc [...], hi havia diners en bitllets i monedes, però això ni ho tocà; en aquest món seu, d'ara, ja no tenia valor." És per això que, quan ha de néixer el seu fill, l'Alba afirma: "I li posarem el nom que ens agradi, sense que ningú hi tingui res a dir."

Aquesta idea que la fi de la civilització tal i com la coneixem, de trobar-se en "un món reduït a un cementiri", ha de significar l'oportunitat d'evolucionar, d'avançar en el perfeccionament del gènere humà i de la societat que en resulta, l'autor no la podria tenir més clara: "Aquell món ha desaparegut i vivim en un altre on, per ara, no hi pot haver injustícia. ¿No et sembla que val la

pena de viure sense supersticions per no exposar-nos a transmetre-les als nostres fills?"; "Ja que tenim ocasió de començar de nou, més valdria fer-ho sense hipocresies".

Per dir-ho amb el títol d'una de les se-

ves novel·les, el més convenient és fer *pols nova de runes velles*: "no podia amagar-li les runes, però no volia que per a ell fossin l'enderrocament d'un món vell, sinó els materials amb els quals construir-ne un de nou".

Una radical revisió del mite del paradís terrenal judeocristià, que més endavant tornaria a tractar en l'iconoclasta *Múltiples notícies de l'Edèn*, que ben segur que és una altra de les raons que potser no justifiquen la seva permanent vigència entre els joves, però sí que l'expliquen.

En aquest temps de creixement que suposa l'adolescència, d'enfrontament amb tot i amb tots per crear-se el propi caràcter, què podria ésser més adient que la lectura d'un llibre que ho posa en dubte tot, que, per expressar-ho en termes possiblement massa definitius, parteix del no-res per adreçar-se fins a l'infinit?; on tot està per fer i tot és possible? Tots els que no volen saber res del món dels altres, que volen començar de zero, sense llasts, se senten immediatament i completa reflectits en l'Alba i en Dídac, "la història dels quals començava al moment que decidien a ser origen i no acabament".

Com s'hi emmirallen, i se'n feliciten, les noies adolescents quan constaten el caràcter innegablement feminista del *Mecanoscrit*, on la figura de la noia protagonista no només no ocupa l'habitual posició secundària que se li reservava a la dona en les obres de ciència-ficció, sinó un rol central. L'Alba no és una figura d'acompanyament del mascle, ni encara menys ornamental o embellidora, el prototipus del sexe feble que necessita la protecció del fort, del mascle, ans al contrari, és l'eix nuclear que sustenta la novel·la, i, per tant, tot el nou món.

Ella és més gran que ell; és qui li salva la vida, i no pas una, sinó tres vegades (a l'inici; quan emmalalteix perillósament; quan volen matar-lo); és la qui pren les decisions i les executa; és qui posa seny quan en Dídac dubta o proposa alguna temeritat; és qui l'educa i li ensenya tot el que sap; és ella qui és forta i valenta, la que és capaç de superar la por per avançar ("[De por] en tenim tots dos, Dídac. Però ens n'hem d'anar encara que en tinguem"); és ella la més forta i ferma.

I és per tot això que el seu company li diu que "els fills haurien de portar el nom